

1 – ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (Предмет)

Педагошким стандардима и нормативима за предшколски одбој и образовање у Тузланском кантону (у даљем тексту: Стандарди и нормативи) одређују се њихова општа полазница; основне претпоставке за педагошки рад у предшколским установама на подручју Тузланског кантона (у даљем тексту: Кантон), нормативи опреме, дидактичка и друга средства за предшколски одбој и образовање, број дјесе у одгојним групама, структура запосленника у предшколским установама на подручју Кантона, одређују услови за обављање појединих радних мјеста, те друга питања од значаја за оснивање и рад предшколских установа и провођење програма предшколског одбоја и образовања на подручју Кантона.

Члан 2.

(Предшколски одбој и образовање)

(1) Предшколски одбој и образовање је дио цјеловитог система одбоја и образовања у Босни и Херцеговини и представља дјелатност од посебног друштвеног интереса, те обухвата програме, одбоја и образовања, који се реализују у предшколским установама, са традицијом и посебним статусом у систему одбоја и образовања.

(2) Предшколска установа је установа у којој се реализују програми предшколског одбоја и образовања, који имају за циљ остваривање пуних потенцијала дјесе и њихове припреме за будући живот и рад.

(3) Предшколски одбој и образовање има посебну улогу у дијелу који се односи на почетну социјализацију дјесе, дајући драгоцен допринос у систему социјалне сигурности родитеља, помажући им да остварују своју функцију на друштвеном плану, као и већу продуктивност рада.

Члан 3.

(Улога Педагошких стандарда)

(1) Улога Стандарда и норматива отгледа се посебно у:

а) системском уређењу предшколског одбоја и образовања,

б) стварању једнаких услова и могућности за сву дјесу, како би се иста што успјешније и квалитетније укључила у процес основног образовања и одбоја,

ц) унапређивању педагошког рада, складно развојним промјенама дјесе, промјенама у науци, технологији, индустрији,

д) стварању иновација и истраживачких пројеката,

е) стварању одбојне средине која унапређује демократске принципе и праксу.

(2) Стандарди и нормативи као мјерило за уједначавање и унапређивање услова рада, засновани су на стручно-научним спознјама, могућностима и потребама друштва, те могу остварити своје циљеве само уколико остану отворени за промјене у складу са иновацијама и ефикаснијим решењима.

439

На основу члана 16. Закона о предшколском одбоју и образовању Тузланског кантону („Службене новине Тузланског кантоне”, бр. 12/09, 8/11, 10/13 и 8/18), Министарство образовања и науке Тузланског кантоне доноси

ПЕДАГОШКЕ СТАНДАРДЕ И НОРМАТИВЕ

за предшколски одбој и образовање у
Тузланском кантону

II – ОШИТА ПОЛАЗИШТА ПЕДАГОШКИХ СТАНДАРДА

Члан 4.

(Основна поузашта Стандарда и норматива)

(1) У својим основним поузаштима Стандарди и нормативи се ослањају на елементе научних знања и друштвених опредељења по којима је предшколски одгој и образовање интегрални дио јединственог система циља и образовања, чије специфичности произилазе из особености узраста и психофизичког развијатка дјеце.

(2) Рад у предшколским установама и облицима окупљања дјеце предшколског узраста застича се на достигнућима науке, битним за чување и унапређивање здравља дјеце, њиховог оптималан физички и психички развој и развој одгојно-образовних навика најмлађих, при чему сваки организовани друштвени рад с дјецом овог узраста садржи у себи све компоненте бриге за унапређивање здравог раста и развоја као и одгојно-образовне циљеве и задатке. Јединство ових компонената су основни циљеви и задаци предшколског одговарања и образовања.

(3) Узраст дјеце је пресудан за утврђивање омјера компоненти стручног рада у предшколским установама, што значи да рад с дјецом у другој и трећој години живота с наглашном његователско-здравственом компонентом мора имати у себи и добро стручно вођене елементе одгојно-образовног рада, а рад с дјецом од три године до поласка у школу, поред одгојно-образовних задатака, остварује широк круг задатака унапређивања здравог раста и развоја дјеце.

Члан 5.

(Облици одгојно-образовног рада)

Достигнути ниво и облици организовања рада са дјецом предшколског узраста утврђују се као:

- а) институционални облици рада у саставу предшколских установа,
- б) краћи програми који могу бити организовани и као ваниинституционални облици рада при предшколским установама или другим институцијама друштвене бриге о дјеци,
- в) други облици организованог друштвеног рада са дјецом.

Члан 6.

(Цјеловити развојни програм)

(1) Под цјеловитим развојним програмом сматрају се програми који обухваћају његу, одгој и заштиту дјеце од навршених шест мјесеци до навршених пет година старости, који се реализују у предшколској установи и другим установама које организовано раде са дјечем предшколског узраста и усклађени су са радним временом родитеља и постребима социјалне сигурности дјеце.

(2) Цјеловити развојни програм подразумијева следеће програме:

- а) цјеловити развојни полуџевни програм (до пет сати дневно) и
- б) цјеловити развојни цјелодневни програм (од шест до 11 сати дневно).

Члан 7.

(Остале врсте програма)

(1) Поред цјеловитог развојног програма у предшколској установи реализују се:

а) обавезни програм предшколског одгоја и образовања пред полазак у основну школу – намјењен дјеци предшколске доби која нису обухваћена неким другим обликом предшколског одгоја и образовања, а која су пред полазак у основну школу,

б) продужени боравак – посебан облик одгојно-образовног рада са ученицима разредне наставе, који се реализује у предшколској установи, а у оквиру којег ученици, праје и посјеје часова редовне наставе у основној школи, имају обезбеђен самосталан рад, те различите облике слободних активности и здраву исхрану,

ц) специјализовани развојни програм – додатни програм који има за циљ реализацију одгојно-образовних садржаја из области музичке, ликовне и драмске уметности, спорта, луткарства, страних језика, релаксације и других областима које су у функцији задовољавања посебних интересовања и склоности дјеце,

д) други програми чија реализација је предвиђена законом.

(2) Програм из става (1) тачка ц) овог члана реализује се у склопу програмске оријентације предшколске установе, а у реализацији истог, поред стручних кадрова предшколске установе, могу радити стручњаци различитих профиле,

Члан 8.

(Учесници у процесу остваривања циљева и задатака)

У процесу остваривања циљева и задатака предшколског одговарања и образовања превасходно судјелују: породица, одгајатељ, стручни сарадници различитих образовних профиле (стручних звања) и медицински радник у предшколској установи.

Члан 9.

(Елементи педагошког рада)

(1) Основне елементе педагошког рада чине:

а) односи између одгајатеља и дјеце, одгајатеља и другог одгајатеља, односи одгајатеља и родитеља, као и релације међу дјечем у одгојној групи,

б) реализација одгојних садржаја који се проводе примјереним методама и облицима рада, уз планирана средства и који противсе у игри, међусобном поштовању и уважавању, толеранцији, равноправности, партнерству, повјерењу, демократским односима, у стваралаштву и жијељној радости,

в) одгајатељ као основни чинилац и креатор унутар одгојске групе, узор и модел у процесу учеса и формирања личности дјетета у предшколском узрасту.

(2) Личност одгајатеља, његови људски и стручни квалитети су услов успешног одгојно-образовног рада, при коме одгајатељ мора бити ментално и физички здрава личност с развијеном способношћу емпатије, животним оптимизmom и

способностима поштовања и уважавањима личности дјетета и сарадника.

(3) Изглед одгајатеља, његова физичка појава, треба да одише уредношћу, естетским угођајима за посматрача (дијете прије свих) и да даје слику културне, духовне и физички његоване особе, а исти треба да тежи свом стапном стручном усавршавању, као и усавршавању односу према дјеци и сарадницима.

(4) Основним елементом педагошког рада сматра се и јединство одвојног дјеловања заснованог на поштовању договорних односа и начина рада, принципијелност и доследност, који доприносе квалитету педагошке климе у предшколској установи, домовима и заводима.

(5) Општим актом предшколске установе ближе се уређују летаљи и друге посебности засноване на одредбама овог члана.

III – ОСНОВНЕ ПРЕТПОСТАВКЕ ЗА РАД ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Члан 10.

(Просторни услови за рад предшколске установе)

(1) С циљем задовољавања основних педагошких и здравствено-хигијенских услова у складу са којим ради и дјелује, предшколска установа дужна је за живот и боравак дјеце у предшколској установи обезбиједити најмање $6m^2$ простора по једном дјетству, од чега минимално $3m^2$ затвореног простора.

(2) Поред услова из става (1) овог члана предшколска установа дужна је на двије одвојне групе обезбиједити један мокри чвор са одвојеним женским и мушким кабинама.

(3) Предшколска установа дужна је обезбиједити намјенске просторе, и то: простори за изолацију дјеце нарушеног здравственог стања, простор за гардеробу и санитарије, помоћне просторије и простор за сервисе и комуникације.

Члан 11.

(Средства за одвојни рад)

Средства за одвојно-образовни рад (дидактичка средства, помагала и играчке) имају посебну улогу и значај у раду с предшколским узрастом и представљају битну претпоставку за унапређивање одвојно-образовног рада који у себи садржи и компоненте образовања најмлађих нараштаја.

Члан 12.

(Општа средства за рад предшколске установе)

(1) Свака предшколска установа дужна је за свој рад обезбиједити најмање следећа општа средства:

- а) ТВ пријемник – на сваку одвојну групу,
- б) ДВД или друго одговарајуће техничко средство за пренос едукативних или забавних садржаја – на сваке двије одвојне групе,
- ц) магнетна школска табла – на сваку одвојну групу,
- д) фотоапарат,
- е) полице за обућу,
- ф) гардеробер за одлагanje одјеће,
- г) кревестији по сваком дјетству,

- х) полице за одлагanje дидактичког материјала,
- и) радији сто одговарајућих димензија за несметан рад сваког дјетета, с тим да више дјеце може користити исти сто,

- ј) столица за рад по сваком дјетету,
- к) триезарирски столови и столице,
- л) најмање пет столица храпилица по једној одгојној групи (за дјецу јасличког узраста),
- м) позорницу.

(2) Поред средстава из става (1) овог члана предшколска установа сходно могућностима обезбиједује:

- а) вицескамеру,
- б) паметну таблу,
- ц) рачунаре,
- д) друга техничко-технолошка помагала за рад.

Члан 13.

(Посебна средства за рад у одгојним групама)

Поред описаног средстава из члана 12. ових стандарда и норматива, предшколска установа за рад у одгојним групама треба да има дидактичка средства у складу са члановима 14. и 15. ових стандарда и норматива.

Члан 14.

(Дидактичка средства за рад – узраст дјеце од шест мјесеци до три године живота)

(1) Дидактичка средства у одгојним групама за узраст дјеце у првој и другој години живота су:

- а) базни са мсканим лоптицама за безбиједну игру,
- б) пластичне оградице ради заштите од повреда,
- в) предмети – играчке за вучење и гурање,
- д) играчке за подстичање моторизних активности,
- е) предмети за истраживачке активности,
- ф) средства за симболичке игре,
- г) предмети за слагање и комбиновање,
- х) средства за симболичке игре (предмети које употребљавају одрасли: посуђе, ојевни предмети, прибор за хигијену, опрема за музичке игре итд.).

(2) Дидактичка средства у одгојним групама за узраст дјеце у трећој години живота су:

- а) средства за подстичање моторичких активности,
- б) реквизити за тјелосне активности,
- ц) конструтивне играчке,
- д) музички инструменти (кастанете, штапићи, музичка кутија),
- е) средства за ликовно изражавање,
- ф) средства за позориште лутака,
- г) разноврсни материјали, средства и прибори,
- х) специфична дидактичка опрема испоходна за примјерено учествовање дјеце са потенцијалом у одвојно-образовном раду.

Члан 15.

(Дидактичка средства за рад у одгојним групама – узраст дјеце старије од три године живота)

(1) Дидактичка средства у одгојним групама за узраст дјеце старије од три године живота су:

- а) разни реквизити за тјелосне активности

(шведске љессте, греде, струњаче, бицикли, чучеви и сл.),
 б) моделни саобраћајних средстава,
 ц) играчке за развијање и развијање спретности,
 д) играчке за грађење и конструисање,
 е) играчке за друштвене игре,
 ф) прибор за истраживање активности,
 г) играчке за игру улога,
 х) разна средства за ликовно изражавање;
 и) музички инструменти,
 ј) средства за опрему центара,
 к) сликовнице,
 л) разноврсни материјали, средства и прибори,
 м) специфична дидактичка опрема неопходна за примјерено учествовање дјете са потешкотама у одвојено-образовном раду.

н) опрема за радио ангажовање дјете.

(2) Поред средстава из стаза (1) овог члана, под дидактичким средствима у одвојним групама за узраст дјете старијег од три године живота сматра се и стручна библиотека, која садржи следећу литературу:

а) педагошко-психолошка литература за одгајатеље и педагоге у предшколској установи,
 б) литература која служи као извор знања у раду са дјечем,
 ц) стручна и популарна литература која се односи на овај дјецу,
 д) стручна литература која се односи на помоћ дјаци с посебним потребама,
 е) књиге,
 ф) енциклопедије,
 г) сликовнице,
 х) часописи,
 и) сликовнице које су израдила дјечија.

IV – БРОЈ ДЈЕЦЕ У ОДГОЈНИМ ГРУПАМА

Члан 16.

(Број дјеце у одвојним групама)

(1) Предшколска установа дужна је обезбиједити да свака одвојена група има погребан број дјеце у складу са Стандардима и нормативима, водећи рачуна о обезбеђивању свих других услова, стандарда, норматива и других пристојставки одређених истим.

(2) Број дјеце по појединим одвојним групама рачуна се у односу на број уписане, а не у односу на број присутне дјеце.

Члан 17.

(Одвојне групе дјеце узраста од шест мјесеци до три године)

(1) Минималан, оптималан и максималан број дјеце у одвојним групама узраста од шест мјесеци до три године живота срећује се на следећи начин:

- а) одвојна група од шест мјесеци до три године живота:
- 1) минималан број дјеце 10;
- 2) оптималан број дјеце 15;
- 3) максималан број дјеце 20;
- б) одвојна група узраста од доје до три године живота:

- 1) минималан број дјеце 14;
- 2) оптималан број дјеце 19;
- 3) максималан број дјеце 24;
- ц) мјешовита одвојна група узраста од шест мјесеци до три године живота:

- 1) минималан број дјеце 12;
- 2) оптималан број дјеце 18;
- 3) максималан број дјеце 22.

(2) Када предшколска установа има уписано дјете са потешкотама у развоју минималан, оптималан и максималан број дјеце у одвојним групама одређен ставом (1) овог члана умањује се за два дјетета.

Члан 18.

(Одвојне групе дјеце узраста старијег од три године)

(1) Минималан, оптималан и максималан број дјеце у одвојним групама дјеца узраста старијег од три године живота одређује се на следећи начин:

- а) одвојна група у четвртој години живота:
- 1) минималан број дјеце 14;
- 2) оптималан број дјеце 21;
- 3) максималан број дјеце 26;
- б) одвојна група у петој години живота:

- 1) минималан број дјеце 16;
- 2) оптималан број дјеце 23;
- 3) максималан број дјеце 28;
- ц) одвојна група у шестој години живота:

- 1) минималан број дјеце 18;
- 2) оптималан број дјеце 26;
- 3) максималан број дјеце 30;
- д) програм продуженог боравка:

- 1) минималан број дјеце 16;
- 2) оптималан број дјеце 26;
- 3) максималан број дјеце 32;
- е) мјешовита одвојна група дјеце јасличко-предшколског узраста:

- 1) минималан број дјеце 14;
- 2) оптималан број дјеце 23;
- 3) максималан број дјеце 26;
- г) мјешовита група дјеце предшколски и школски узраст:

- 1) минималан број дјеце 20;
- 2) оптималан број дјеце 26;
- 3) максималан број дјеце 32;
- х) одвојна група обавезног програма предшколског одвоја и образовања (одвојна група у години пред полазак у школу – обавезни програм):

- 1) минималан број дјеце 8;
- 2) оптималан број дјеце 20;
- 3) максималан број дјеце 32.

(2) Када предшколска установа има уписано дјете са сметњама и потешкотама у развоју минималан, оптималан и максималан број дјеце у одвојним групама, одређен ставом (1) овог члана, умањује за два дјетета.

(3) Изузетно, уколико одвојну групу није могуће формирати са минималним бројем дјеца одређеним члановима 17. и 18. ових стандарда и норматива,

исту је могуће формирати и са хашим бројем дјече, уз претходну сагласност оснивача.

Члан 19.

(Сметње и потешкоће у развоју)

(1) Под сметњама и потешкоћама у развоју у смислу члановима 17. и 18. Стандарда и норматива, сматрају се сметње и потешкоће дјече са лакшим и тежим сметњама и потешкоћама у развоју.

(2) Лаким сметњама и потешкоћама у развоју у смислу става (1) овог члана сматрају се:

а) лака ментална ретардација,

б) оштећење вида, слуха, интелектуална и тједесна инвалидност које значајно не смањује способност да савладавање плана и програма рада,

ц) поремећаји у понашању који значајно не смањују способност за савладавање плана и програма рада.

(3) Тежим сметњама и потешкоћама у развоју у смислу става (1) овог члана сматрају се:

а) умјерена, тешка и тешка ментална ретардација,

б) оштећење вида, слуха, интелектуална и тједесна инвалидност са сметњама у развоју које значајно смањују способност савладавања плана и програма рада предшколске установе,

ц) поремећаји у понашању који су органски условљени са сметњама у развоју које значајно смањују способност савладавања плана и програма рада предшколске установе.

(4) За дјену са сметњама и потешкоћама у развоју предшколска установа, уз обазорно учешће педагога и других стручних сарадника (зависно од тога о којој потешкоћи и сметњи се ради), у складу са законом и Стандардима и нормативима, израђује посебан индивидуални програм.

V – СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИКА (РУКОВОДНО, СТРУЧНО И ОСТАЛО ОСОБЉЕ)

Члан 20.

(Руководно особље у предшколској установи)

(1) Зависно од величине и развијености, предшколска установа има руководну, стручну и структуру осталог особља.

(2) Предшколском установом руководи директор. Послови директора предшколске установе одређују се законом, оснивачким актом и правилима предшколске установе.

(3) Поред директора руководно особље предшколске установе могу чинити и други запоселеници исте, што се ближе уређује спомеником актом предшколске установе којим се уређује унутрашња организација и систематизација радних мјеста.

Члан 21.

(Координатор)

(1) Координатор чини дио руководног особља предшколске установе и исти ради у одјељенима или организационим јединицама које су дислоциране у односу на сједиште предшколске установе, те обавља стручне послове чији садржај се ближе уређује актом из члана 20. став (3) ових стандарда и норматива.

(2) Координатор може бити именован уколико предшколска установа има минимално четири одгојне групе.

(3) Координатор може бити именован и радити и са мање од четири одгојне групе, у којем случају, поред послова из става (1) оног члана, обавља и послово одгајатеља у одгојној групи.

(4) Број координатора и начин њиховог именovanja за једну предшколску установу ближе се одређује опитим актом предшколске установе којим се уређује унутрашња организација и систематизација радних мјеста.

Члан 22.

(Стручни послови предшколског одгоја и образовања)

(1) За обављање стручних послова предшколског одгоја и образовања и реализацију различитих програма предшколског одгоја и образовања прописаних законом, предшколска установа заснива радији однос са лицима одговарајућег профиле и стручне спреме.

(2) Стручне послове из става (1) овог члана обављају одгајатељи и стручни сарадници различитих профиле, у складу са условима прописаним законом и условима одређеним Стандардима и нормативима.

(3) Поред услова прописаних законом, лица који обављају неколико одгајатеља морају имати завршен Филозофски факултет или други наставнички факултет/педагонику академију – одјек за предшколски одгој и образовање и стечено стручно знање професора предшколског одгоја или одгајатеља предшколске дјелатности или друго стручно знање стечено на одјеку са предшколски опогој и образовање, те испуњавати и друге услове одређене програмима предшколског одгоја и образовања.

(4) Изузетно, уколико не може обезбијeditи одговарајући број лица профиле и стручне спреме из става (3) овог члана, па пословима одгајатеља предшколска установа може закључити уговор о раду на одређено vrijeme са лицем које има завршен филозофски или други наставнички факултет – одјек за разредну наставу и стечено стручно знање професора разредне наставе, bachelora разредне наставе или друго стручно знање на одјеку за разредну наставу и положен стручни испит, уз претходно завршено модуларну обуку Педагошког завода Тузланског кантоне за рад са дјечем предшколског узраста у трајању од најмање од 40 сати.

(5) Радни ангажман запосленика у складу са ставом (4) овог члана може трајати до попуне радног мјеста лицем одговарајућег профиле и стручне спреме из става (3) оног члана, а најduže 12 мјесеци.

Члан 23.

(Медицински радници и асистенти)

(1) Његу и бригу о заштити и унапређењу здравља дјече, у доби од шест мјесеци до поласка у основну школу, реализују медицински радници са најмање средњом школском спремом медицинске струке у четверогодишњем трајању и подлежним стручним испитом.

прихода и расхода (укључујући текуће трансферс и донације), израда оперативних планова, сачинавање оперативних планова, руководење новчаним средствима, чување новчане документације и вриједносних папира, припрема материјала и извјештаја који се односе на материјално-финансијско пословање, те други послови који по свом карактеру одговарају пословима економско-финансијске природе (што се ближе одређује описом послова радног мјеста).

(4) Број потребних извршилаца за обављање економско-финансијских послова одређује се општим актом предиколске установе.

Члан 29.

(Послови кухања и сервирања хране)

(1) Пословни кухања хране подразумијевају послове припреме оброка за дјецу према утврђеном јеловнику и друге послове који су везани за послове кухања хране у складу са описом послова радног мјеста који се ближе одређују општим актом предиколске установе којим се уређује унутрашња организација и систематизација радних мјеста.

(2) Послови сервирања хране обухватају послове сервирања, дистрибуције оброка и друге послове везане за сервирање хране у складу са описом послова радног мјеста који се ближе одређују општим актом предиколске установе којим се уређује унутрашња организација и систематизација радних мјеста.

(3) Број потребних извршилаца за обављање послова кухања и сервирања хране одређује оснивач, с тим да предиколска установа мора имати минималис.

а) за послове кухања хране – кухар:

1) до 75 дјече – један извршилац на пола радног времена,

2) 76-225 дјече – један извршилац на пуно радно вријеме,

3) 226-300 дјече – један и $\frac{1}{2}$ извршилац,

4) 301-375 дјече – два извршилаца,

5) на сваких додатних 75 дјече – додатних $\frac{1}{2}$ извршилаца;

б) за послове сервирања хране – сервирка:

1) до 75 дјече – један извршилац на пола радног времена,

2) 76-150 дјече – један извршилац на пуно радно вријеме,

3) 151-200 дјече – један и $\frac{1}{2}$ извршилац,

4) 201-250 дјече – два извршилаца,

5) на сваких додатних 50 дјече – додатних $\frac{1}{2}$ извршилаца.

Члан 30.

(Послови одржавања чистоће и хигијене, помоћно-технички и други послови)

(1) Послови одржавања чистоће и хигијене подразумијевају послове редоног одржавања чистоће, уређења и одржавања простора везаног за дневни боравак дјече, послове уређења и одржавања других пратећих просторија, рад на дневном распремању и поспремању лежаљки, опреме за лутке и дидактичких средстава, те друге послове у складу са описом послова радног мјеста који се ближе

одређују општим актом предиколске установе којим се уређује унутрашња организација и систематизација радних мјеста, с тим да предиколска установа, у смислу простора за чишћење и одржавање хигијене, има минимално:

а) до 200 m^2 – један извршилац на пола радног времена,

б) 201 m^2 – 525 m^2 – један извршилац,

ц) 526 m^2 – 700 m^2 – један и $\frac{1}{2}$ извршилац,

д) 701 m^2 – 875 m^2 – два извршилаца,

е) на сваких додатних 175 m^2 – додатних $\frac{1}{2}$ извршилаца.

(2) Изузетно, у срединама гдје је предиколска установа мања од 200 m^2 , уз претходну сагласност оснивача, организација послова одржавања чистоће и хигијене може се организовати и путем овластитех сервиса.

(3) Помоћно-технички и други послови, вазниви радних мјеста, опис послова и услови за обављање појединих радних мјеста, у складу са законом и Стандардима и нормативима, одређују се општим актом предиколске установе којим се уређује унутрашња организација и систематизација радних мјеста.

VI - БРОЈ ОДГОЈНО-ОБРАЗОВНОГ КАДРА

Члан 31.

(Одгојна група од шест мјесеци до три године)

У раду одгојне групе дјече узраста од шест мјесеци до три године, у радном односу са пуним радним временом, учествују одгајатељи и медицински радници, у складу са следећим одређењем:

а) у одгојној групи дјече узраста од шест мјесеци до двије године, у оквиру цјелодневног боравка, предиколска установа има запослено најмање два запосленика, и то минимално два медицинска радника или минимално један медицински радник и један одгајатељ,

б) у одгојној групи дјече узраста двије до три године, у оквиру цјелодневног боравка, предиколска установа има запослено најмање два запосленика, и то минимално једног одгајатеља и минимално једног медицинског радника и

ц) у одгојној групи дјече узраста од шест мјесеци до три године (мјесовитог одгојне групе), у оквиру цјелодневног боравка, предиколска установа има запослено најмање два запосленика, и то минимално једног одгајатеља и минимално једног медицинског радника.

Члан 32.

(Одгојна група дјече старије од три године)

(1) У раду одгојне групе дјече узраста старијег од три године, у радном односу са пуним радним временом, учествују одгајатељи и медицински радници, у складу са следећим одређењем:

а) у одгојној групи дјече старије од три године истог или мјешовитог узраста, у оквиру цјелодневног боравка, предиколска установа има запослено најмање два запосленика (најмање два одгајатеља),

б) у одгојној групи дјече у оквиру програма

продуженог боравка предшколска установа има запослено најмање два запосленика, и то најмање два одгајатеља или професора разредне наставе,

ц) у одгојној групи дјеце мјесовитог предшколског и школовског узраста – цјелодневни боравак предшколска установа има запослено најмање два одгајатеља,

(2) За сваку у групама у којима су заступљена дјеца са сметњама и потешкоћама у развоју, која нису у стапу самостално обављати основне животне функције, предшколска установа ангажује и асистенте,

Члан 33.

(Обавезни програм у години пред полазак у школу)

У раду одгојне трупе у обавезном програму у години пред полазак у школу, у радном односу са најмање половином од пуног радног времена, предшколска установа има минимално једног одгајатеља.

Члан 34.

(Број педагоза и других стручних сарадника у предшколској установи)

(1) Сходно броју одгојних група предшколска установа запошљава одговарајући број педагоза, и то на следећи начин:

а) предшколска установа која броји 4-10 одгојних група – минимално један извршилац са половином радног времена (20 сати седмично),

б) предшколска установа која броји 11-20 одгојних група – минимално један извршилац са пуним радним временом,

в) предшколска установа која броји 21-30 одгојних група – минимално један извршилац са пуним радним временом и један извршилац са половином радног времена,

г) предшколска установа која броји преко 31 одгојну групу – минимално два извршилаца са пуним радним временом,

(2) Сходно потребама, ради реализације различитих програма предшколске одгоје и образовања, предшколска установа у складу са законом и општим актима запошљава и друге стручне сараднике различитих профила.

VII – СТРУКТУРА И ОПИС ПОСЛОВА ОДГОЈНО-ОБРАЗОВНОГ КАДРА У ОКВИРУ РАДНЕ СЕДМИЦЕ

Члан 35.

(Структура и опис послова одгајатеља)

(1) У оквиру 40 – сатне радне седмице одгајатељски кадар у одгојној групи јасничког узраста има следеће обавезе:

1. Њега и непосредни одгојно-образовни рад	35 сати
2. Рад у стручним органима и стручно усавршавање	0,5 сати
3. Сарадња с родитељима	1 сат
4. Припремање и вођење документације	2 сата
5. Израда дидактичких средстава и иновирање рада	1 сат
6. Остали послови по налогу директора и непосредног руководиоца	0,5 сати
Укупно:	40 сати

(2) У оквиру 40 – сатне радне седмице одгајатељски кадар у одгојној групи дјеце старије од три године живота, има следеће обавезе:

1. Њега и непосредни одгојно-образовни рад	30 сати
2. Рад у стручним органима и стручно усавршавање	1 сат
3. Сарадња с родитељима	1 сат
4. Припремање и вођење документације	5 сати
5. Израда дидактичких средстава и иновирање рада	2 сата
6. Остали послови по налогу директора и непосредног руководиоца	1 сат
Укупно:	40 сати

Члан 36.

(Структура и опис послова медицинског радника)

У оквиру 40 – сатне радне седмице медицински радник има следеће обавезе:

1. Њега дјеце	35 сати
2. Рад у стручним органима и стручно усавршавање	0,5 сати
3. Сарадња с родитељима	1 сат
4. Припремање и вођење документације	1 сат
5. Остали послови по налогу директора и непосредног руководиоца	2,5 сата
Укупно:	40 сати

Члан 44.**(Усклађивање програма предшколског одгоја и образовања)**

Доносиоци програма предшколског одгоја и образовања усклађиће исте са Стандардима и нормативима у року од 60 дана од дана њиховог ступања на снагу.

Члан 45.**(Усклађивање општих и појединачних аката предшколских установа)**

У року од 60 дана од дана ступања на снагу Стандарда и норматива предшколске установе ће ускладити своје опште и појединачне акте са одредбама истог.

Члан 46.**(Престанак и настава важења ранијих прописа)**

(1) Ступањем на снагу ових педагошких стандарда и норматива престају да важе и да се примјењују Педагошки стандарди за предшколски одгој и образовање, домове за незбринуту дјецу („Службене новине Тузланског кантоне”, број: 9/99) у односу на предшколске установе на подручју Тузланског кантоне.

(2) До доношења посебног прописа којим ће се уредити педагошки стандарди и нормативи из домове за незбринуту дјечу, у односу на исте примјењиваће се Педагошки стандарди за предшколски одгој и образовање, домове за незбринуту дјечу („Службене новине Тузланског кантоне”, број: 9/99).

Члан 47.**(Ступање на снагу)**

Стандарди и нормативи ступају на снагу осмотридана од дана њиховог доношења и биће објављени у „Службеним новинама Тузланског кантоне”.

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ТУЗЛАНСКИ КАНТОН

Министарство образовања и науке МИНИСТРИЦА

Фахрета Брашњић, проф., с.р.

Број: 10/1-38-13639-1/19

Тузла, 30.7.2019. године

